

สำเร็จ ช่างประเสริฐ
ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

ทุเรียนจันทบุรี 1 ทางเลือกใหม่ของเกษตรกร

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี กรมวิชาการเกษตร ได้ปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะเด่นและเป็นที่รู้จักของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน คือสายพันธุ์จันทบุรี 1 ซึ่งเป็นทุเรียนที่มีลักษณะเด่น คือ มีกลิ่นน้อย เนื้อมีสีเหลือง มีรสหวานเนื้อมีความละเอียดและรูปทรงผลสวย โดยใช้ชื่อว่า “จันทบุรี 1” หรือ ที่ผู้บริโภคชาวจีนรู้จักคือ ‘ก้านยาวคิงส์’ หรือชื่อในภาษาจีนว่า “จินยาวหวัง” ซึ่งมีการส่งออกไปจำหน่ายในประเทศจีนและประเทศมาเลเซียบ้างแล้วโดยผู้ประกอบการส่งออกทุเรียนในจังหวัดจันทบุรี

เกี่ยวได้ในเดือนเมษายน

ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 เกิดจากการผสมพันธุ์ระหว่างแม่พันธุ์ชะนีกับพ่อพันธุ์หมอนทอง ดำเนินการปรับปรุงพันธุ์ โดย ดร.ทรงพล สมศรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืชสวน ของกรมวิชาการเกษตร เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2531-2544

ลักษณะทั่วไป

ทรงพุ่มรูปฉัตร พุ่มโปร่ง มีกิ่งแขนงห่าง เจริญเติบโตได้ดี ลักษณะผลทรงผลค่อนข้างกลมพูไม่นูนชัดเจน พูมีความสมบูรณ์ ร่องพูไม่ลึก หนามเล็กถี่และสั้น ก้านผลยาวประมาณ 7.10-11.65 เซนติเมตร

คุณภาพของเนื้อ

เนื้อมีความหนา 1 เซนติเมตร สีเหลือง รสชาติดี หวานมัน เนื้อค่อนข้างละเอียด เนื้อแห้ง เส้นใยน้อย เนื้อคงสภาพได้นานไม่เละ หลังจากปลิงหลุดหรือหล่น กลิ่นอ่อน เปอร์เซ็นต์เมล็ดดิบ 40 เปอร์เซ็นต์ การติดดอกและผล ทุเรียนจะเริ่มออกดอกปลายเดือนธันวาคม และเก็บ

คุณภาพของผล

ผลมีน้ำหนักผลระหว่าง 3-4 กิโลกรัม มีสัดส่วนของเปลือก :

เนื้อ : เมล็ด เท่ากับ 78.50 : 18.09 : 3.41 เปอร์เซ็นต์

น้ำหนักแห้งเนื้อร้อยละ

ทุเรียนจันทบุรี 1 จะมีน้ำหนักแห้งเนื้อร้อยละ 29.70 เมื่ออายุ 90 วัน และเพิ่มขึ้นเป็น 38.10 เมื่ออายุ 95 วัน หลังดอกบาน

ความหวานของเนื้อเมื่อสุก 70-90 เปอร์เซ็นต์

เมื่อสุกจะมีความหวานระหว่าง 26 – 27 % Brix

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคุณค่าทางโภชนาการ
ของทุเรียนหมอนทองกับทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 ต่อเนื้อทุเรียน 100 กรัม

รายการ	หมอนทอง	จันทบุรี 1	หน่วย
พลังงาน	163	153.47	กิโลแคลอรี
น้ำ	62.5	64.68	กรัม
โปรตีน	2.1	3.75	กรัม
ไขมัน	3.3	3.35	กรัม
คาร์โบไฮเดรต	31.2	31.11	กรัม
เส้นใยอาหารหยาบ	1.4	1.96	กรัม
เถ้า	0.9	1.32	กรัม
วิตามินซี	35	48.96	มิลลิกรัม
วิตามินอี	-	2.25	มิลลิกรัม

ที่มา : หมอนทอง กองโภชนาการ กรมอนามัย

: จันทบุรี 1 ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

คุณค่าทางโภชนาการ

คุณค่าทางโภชนาการของเนื้อทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 ต่อ 100 กรัม ประกอบด้วย เถ้า 1.32 กรัม ไขมัน 3.35 กรัม เส้นใย 1.96 กรัม คาร์โบไฮเดรต 27.08 กรัม โปรตีน 3.75 กรัม พลังงาน 153.47 กิโลแคลอรี วิตามินซี 48.96 มิลลิกรัม วิตามินอี 2.25 กรัม และมีปริมาณแร่ธาตุที่สำคัญได้แก่ แคลเซียม 22.08 มิลลิกรัม/กิโลกรัม แมกนีเซียม 166.09 มิลลิกรัม/กิโลกรัม และโพแทสเซียม 4,405.43 มิลลิกรัม/กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบคุณค่าทางโภชนาการกับทุเรียนหมอนทอง ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 มีจุดเด่นหลายประการ เช่น ให้พลังงานที่น้อยกว่า มีเส้นใยอาหารมากกว่า ปริมาณโปรตีนมากกว่า และมีสารสำคัญที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ เช่น วิตามินซี และมีวิตามินอี ซึ่งมีปริมาณที่สูงกว่าทุเรียนหมอนทอง (ตารางที่1) ส่วนการเกิดโรคเน่าโคนเน่าของทุเรียนพันธุ์นี้ จากการสอบถามเกษตรกรผู้ปลูก และจากข้อมูลในแปลงปลูกทุเรียนของ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี พบว่าทุเรียนจันทบุรี 1 มีการเกิดโรครากเน่าโคนเน่า น้อยกว่าทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ความได้เปรียบและโอกาส

ทุเรียนจันทบุรี 1 เป็นทุเรียนที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้นประมาณ 99-110 วัน สามารถเก็บเกี่ยวได้ก่อนทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ทำให้เกษตรกรได้เปรียบในเรื่องของราคา โดยบริษัทผู้ส่งออกจะรับซื้อในราคาระหว่าง 120-150 บาท/กิโลกรัม มีผลผลิตต่อต้นอยู่ที่ประมาณ 200-240 กิโลกรัม/ต้น ทั้งนี้แล้วแต่อายุของต้นทุเรียนและการไว้จำนวนผลต่อต้นของเกษตรกร จากข้อมูลรายงานการเปิดตลาดทุเรียนพันธุ์จันทบุรีในจีนของฝ่ายเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจ เมื่อปี 2559 โดยตัวแทนบริษัทแมงหอมสวัสดิ์ ได้รับซื้อผลผลิตทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 2 3 และจันทบุรี 10 ที่มีความสุกแก่ 80 เปอร์เซ็นต์ เพื่อนำไปทดลองเปิดตลาดทุเรียนพันธุ์จันทบุรีเพื่อเป็นตลาดเฉพาะ (Niche Market) ซึ่งผู้บริโภคชาวจีนให้การยอมรับและชื่นชอบกับทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 มากกว่าทุเรียนพันธุ์อื่น บริษัทจึงเห็นว่าน่าจะเป็นทุเรียนอีกพันธุ์ที่จะได้รับการตอบรับได้ดีในประเทศจีน บริษัทจึงจะขอใช้ชื่อทางการค้าว่า ก้านยาวคิงส์ หรือ จินยาวหวัง ในปัจจุบันบริษัทผู้ส่งออกมีความต้องการทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นมากขึ้น ซึ่งในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมาที่มีบริษัทผู้ส่งออกจากประเทศมาเลเซียเข้ามาสั่งซื้อทุเรียนจันทบุรี 1 กับเกษตรกรผู้ปลูกโดยตรง โดยต้องการผลที่สุกบนต้นเท่านั้น ราคารับซื้ออยู่ที่ 120 บาท/กิโลกรัม เพื่อนำไปจำหน่ายในประเทศมาเลเซีย แต่ผลผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ส่งออก จากข้อมูลการผลิตกิ่งพันธุ์ตั้งแต่ปี 2550 ถึงปี 2560 ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีได้ขยายกิ่งพันธุ์ทุเรียนจันทบุรี 1 จำหน่ายให้เกษตรกรไปแล้วประมาณ 10,000 ต้น โดยกระจายไปทั่วประเทศ ซึ่งความต้องการกิ่งพันธุ์ทุเรียนของเกษตรกรก็ยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในอนาคตผลผลิตคงออกสู่ตลาดมากยิ่งขึ้น

เทคโนโลยีด้านหลังการเก็บเกี่ยวกับทุเรียนพันธุ์นี้นักวิจัยจากศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ได้ทำการศึกษาหลังการเก็บเกี่ยวของทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 2 และ 3 ที่ระยะความสุกแก่ต่างๆแล้วนำมาเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส นาน 12 วัน ปรากฏว่าทุเรียนจันทบุรี 1 ยังมีคุณภาพภายนอก คุณภาพภายใน และสารสำคัญในเนื้อยังมีคุณภาพที่ดีตลอดการเก็บรักษา โดยงานวิจัยจะเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2562

ทุเรียนจันทบุรี 1 จึงถือว่าเป็นทุเรียนที่มีอนาคตที่ดี ด้วยคุณลักษณะที่เด่นหลายอย่าง เช่น เป็นพันธุ์เบา กลิ่นอ่อน รูปทรงผลเป็นทรงกลม พูเต็มไม่บิดเบี้ยว เนื้อสีเหลือง รสหวานมัน มีเปอร์เซ็นต์เมล็ดดิบ 40 เปอร์เซ็นต์ เมื่อสุกเนื้อยังไม่เละแม้ว่าปลิงจะหลุด มีคุณค่าทางโภชนาการและสารต้านอนุมูลอิสระที่สูง เมื่อนำลักษณะที่เด่นมาเทียบกับทุเรียนพันธุ์ภูพานคิงของมาเลเซียซึ่งเป็นทุเรียนที่มีลักษณะเนื้อเหลือง รสชาติหวาน

มัน ผลมีขนาดไม่ใหญ่ เก็บเกี่ยวแล้วเนื้อคงรูปได้ดี ก้นผลแตกง่าย ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 สามารถต่อสู้กับทุเรียนมุขานคิงในตลาดประเทศจีนและมาเลเซียได้อย่างแน่นอน ด้วยคุณลักษณะที่โดดเด่นของทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 ดังที่กล่าวมา ประกอบกับตอนนี้ผู้ส่งออกทุเรียนจากประเทศมาเลเซีย สนใจต้องการซื้อทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 ไปจำหน่ายยังประเทศมาเลเซียอีกด้วย จึงถือว่าทุเรียนพันธุ์นี้จึงเป็นทางเลือกให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามการที่จะผลักดันให้ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้คงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ส่งออก เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนให้ทุเรียนพันธุ์นี้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ ในการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร.2556.พืชสวนพันธุ์ดีกรมวิชาการเกษตร(เล่ม3).ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทยจำกัด กรุงเทพฯ. 110 หน้า.

กองโภชนาการ กรมอนามัย .2544 ตารางแสดงคุณค่าทางโภชนาการของอาหารไทย แหล่งที่มา

http://nutrition.anamai.moph.go.th/images/file/nutritive_values_of_thai_foods.pdf

สืบค้นวันที่ 3 สิงหาคม 2561

ฝ่ายเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว เรื่องการเปิดตลาดทุเรียนพันธุ์จันทบุรีในจีนเป็นครั้งแรก วันที่ 1 มิถุนายน 2559

สำเร็จ ช่างประเสริฐ. การเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและเคมีของทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1 2 และ 3 ที่

อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส.2561 ในรายงานผลงานวิจัยไม้ผลเศรษฐกิจรอบ 9 เดือน วันที่ 18-22

มิถุนายน 2561 ณ.ห้องประชุม สถาบันวิจัยพืชสวน กรุงเทพฯ